

mæssige Ordning navnlig ved Præsternes Tiltrædelse, idet de træde ind til en stor Præstegaard med Raadensaaret og med Indløsningssummen paa sig, og dertil fordres fremfor Alt praktiske Mænd, men praktiske ere disse Folk i Reglen ikke, og det kan man heller ikke forlange, at de skulle være. Derfor er det, at de komme til at sidde saaledes i det, at de, som sagt, have en saa stor Gjæld, at de sjældent eller aldrig komme ud af den. Denne Bevidsthed er efter min Overbevisning saaledes ved at trænge ind blandt Præsterne selv, at den, forudsat at Rigsdagen vil give, hvad jeg vil kalde ordentlige Lønninger, — og jeg tror ikke, det kan negtes, at, hvad her foreligger er i alt Fald et rimeligt Tilbud — maasse vil vinde almindelig Tilslutning blandt dem. Disse Lønninger ere saa store, at jeg tror, at den ærede Ordfører var ikke meget langt fra at træffe det Rette, naar han igaar bemærkede, at, dersom Flertallet af Præsterne havde Afgjørelsen, troede han nok, at de vilde afgjøre det derhen, at de bleve satte paa fast Lønning. Men der kan naturligtvis være Interesser, som gjøre, at man ikke strøg kan komme til en Ordning af Forholdene. Det var altsaa den ene Grund til, at en Ordning ikke er saa langt borte, som man skulde tro, nemlig at selve den offentlige Mening, de Kredse, som have været derimod, og som nærmest ere blevne paavirkede i deres Opfattelse af Præsterne, ogsaa vilde komme til at ønske en Løsning. Den anden Grund er den, at jeg ikke kan se rettere, end at vi i denne Sags Forhandling ere freedne et godt Stykke fremad, og at jeg ikke kan erkjende, at Forhandlingerne i denne Vinter i saa Henseende have været betydningsløse. Vel tror jeg, at det er sandt, at vi ikke naae en Afslutning i denne Samling, men man ser jo dog, at Stillingen er den, at, naar vi kunde lægge det ærede Medlem for Viborg Amts 6te Valgkreds (Klein) sammen med den høitærede Minister til en Person, om jeg saa maa sige, saa kunde vi faae en Løsning. (Afbrudelse af Ordføreren.) Nei, ikke naar vi kunde lægge dem sammen til en Person. Det ærede Medlem fra Viborg (Klein) vilde nok gaa ind paa, at Pengene gik ind i Statskassen, det var ikke for ham noget Afgjørende; naar han blot kunde faae dygtig Penge ud af Statskassen, saa var han tilfreds. Vi kunne derimod ikke blive enige med ham om Lønningerne, som fra mit Standpunkt betragtet for Aiden ere urimelig høje, ligesom han fra sit Standpunkt sagde, at han betragtede det, vi havde opstillet, som uantageligt, til Trods for at der er 4,000 Kr. i Gjennemnit til hver Præst. Jeg tror nemlig ikke, at det ærede Medlems Beregning af Gjennemindtagterne var rigtig. Jeg tror tværtimod nok, at, naar Alt tages med i Beregning, kunne de sættes til 1,000 Kr. aarlig; men selv om det var lidt mindre end 1,000 Kr. til hver — de kunde

maasse ogsaa udgjøre lidt Mere —, nærme vi os stærkt de 4,000 Kr., og det tror jeg, at Flertallet i dette Thing vil finde rigtigt og et endog langt overveiende Antal i Befolkningen, selv de, der ellers ikke følge Flertallet her i Thinget, ville finde meget antageligt, naar de faae rigtig Kundskab herom. Den høitærede Minister derimod vilde ikke vide Noget af Statskassen at sige, hvormod det forekom mig, at han var ganske rimelig paa alle øvrige Punkter (Ordføreren: Ministeren gik udenom Spørgsmaalet om Lønningerne!). Ja, det kommer jeg senere til. Mig forekommer det, at den høitærede Minister var ret rimelig paa de andre Punkter. Han har saaledes Sntet imod, at Præstegaardene udstyldes til Familier, altsaa i mindre Eiendomme, til Bebyggelse, og med Hensyn til Forrentningen og Afbetalingen — saaledes maatte jeg idetmindste forstaa ham —, erklærede han sig for det første Punkts Bedkommende enig i Forslaget under Nr. 11. Det sætter jeg ikke ringe Pris paa. Det vil have Betydning for mange Familier, for ca. 6,000 Familier, thi det er 6,000 Ld. Hartkorn, der skulle sælges, saavidt jeg veed, og det vil kunne blive ret lykkelige Hjem, dersom alle de, der komme i Besiddelse af disse Eiendomme, ere skikkede til at bruge dem. De faae Eiendommene under den ønskeligste Form. Fremdeles var jo den høitærede Minister enig med Hensyn til Offerets Afstaffelse. Jeg kommer siden til, at der er en lille Nuance i denne Henseende, ikke alene mellem den høitærede Minister og Udvalget eller dets Flertal, men ogsaa i Udvalget indbyrdes, og maasse en ikke saa ganske lille endda. Fremdeles fandt den høitærede Minister, at det var høist rimeligt, at de større og de mindre Kald bleve fordelte over Landet Side om Side. Jeg tror, at det har megen Betydning netop i den omtalte Retning, at de yngre Præster virke paa de ældre og de ældre paa de yngre. Jeg skal ikke komme nærmere ind herpaa; men Enhver kan jo sige sig selv, at det er Tilfældet. Jeg kommer nu til Lønningerne. Derom yttrede den høitærede Minister, saavidt jeg erindrer, ikke noget aldeles Bestemt; men han sagde omtrent som saa, at det kom man vel over, og det er mig bekendt ligesom den ærede Ordfører, at han dog ikke er ganske enig i den Betragtning af Lønningsforholdene, som det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) har gjort gjældende med Tilslutning i det Stykke fra det ærede Medlem for Sorø (Alberti), som den ærede Ordfører jo har refereret. Deri er den høitærede Minister ikke enig, thi han vil dog under alle Omstændigheder have det saaledes, at Midlerne ikke blot staa til for det nuværende Præstefab, men at der ogsaa bliver Noget til andre kirkelige Formaal, og deraf slutter jeg, at han ikke kan staa os saa overdrevent fjern. Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) har nemlig